

FOCUS

Píndoles de sabers

**Pla de
l'equip**

NOM I LOGOTIP DE L'EQUIP

NOM ALUMNE/A

COMPROMISOS PERSONALS

VALORACIÓ

Z

Valoració final

Què hem fet especialment bé?

En quin/s aspecte/s hem de millorar?

ÍNDEX DE CONTINGUTS

INTRODUCCIÓ	4
PÍNDOLES DE SABERS	5
Preproducció	6
Pas 1. INVESTIGUEU	7
1. (RE)EVOLUCIONEU LES PREGUNTES	8
Pas 2. IDEEU	9
2. IDEACIÓ. DISPOSITIU I STORYLINE	11
Pas 3. ORDENEU DE PRINCIPI A FI	12
3. ESCALETA	13
Pas 4. DETALLEU	14
4a. GUIÓ IL·LUSTRAT	15
4b. GUIÓ LITERARI I GUIÓ TÈCNIC	16
Pas 5. PRODUÏU	17
5. PLA DE PRODUCCIÓ	18
LLISTA DE CONTROL: DE LA IDEA AL GUIÓ	19
LLISTA DE CONTROL: TASQUES DE PRODUCCIÓ	20
Rodatge	21
Pas 6. ENRIQUIU	22
6. PENSAMENT VISUAL: GUIÓ IL·LUSTRAT	23
Pas 7. ASSAGEU	24
7. LLISTA DE PLANS	25
Pas 8. GRAVEU	26
8. LLESTOS PER GRAVAR: ACCIÓ!	28
LLISTA DE CONTROL: IMAGINANT ELS PLANS ABANS DE GRAVAR	29
LLISTA DE CONTROL: EL DIA DEL RODATGE	30
Postproducció	31
Pas 9. EDITEU I POSTPRODUÏU	32
9. EDITEU EL MATERIAL QUE HEU GRAVAT	33
LLISTA DE CONTROL: EDICIÓ, EL PRIMER MUNTATGE	34
LLISTA DE CONTROL: POSTPRODUCCIÓ, AFINANT I FENT ELS ACABATS	35
Pas 10. AVALUEU-VOS	36
10. AVALUEU-VOS: LA RÚBRICA	37

Aquesta guia està emmarcada dins del projecte **FOCUS Píndoles de Sabers**, impulsat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, que promou el desenvolupament de les competències clau de l'alumnat de primària i secundària, mitjançant la creació i publicació de vídeos amb contingut curricular.

Aquest pla de l'equip té com a objectiu principal acompanyar-vos en el vostre procés de creació audiovisual, juntament amb la tutorització dels vostres mestres i del professorat.

■ Cedida per la Mandarina de Newton

CREAR PER APRENDRE, COMPARTIR I CRÉIXER

El projecte **FOCUS, píndoles de sabers**, és una iniciativa pedagògica que us ofereix recursos i propostes per tal que pugueu crear i publicar píndoles audiovisuals de 2-3 minuts dels sabers treballats a l'aula en projectes i situacions d'aprenentatge. A més, us ajudarà a desenvolupar les vostres competències digitals i comunicatives.

Aquestes píndoles seran recursos didàctics a l'abast de docents i alumnat fomentant així, l'aprenentatge entre iguals i fent créixer el sentiment de xarxa i pertinença a la comunitat educativa.

QUÈ SÓN LES PÍNDOLES DE SABERS EN EL MARC DEL PROJECTE FOCUS?

En aquest context entenem les **píndoles de sabers** com unes peces audiovisuals de dos o tres minuts de durada que tenen l'objectiu d'oferir un aprenentatge curricular concret mitjançant estratègies didàctiques i narratives que siguin atractives i efectives. Han de començar amb una pregunta, a la qual el vídeo donarà resposta. Per exemple: Com és que no ens podem apropar massa a les vies del tren? La resposta la trobem en l'efecte Venturi que podem visualitzar amb un experiment *in situ*.

Cedida per la Mandarina de Newton

DARRERE LA CÀMERA

Vosaltres realitzareu els **vídeos curriculars** del projecte **FOCUS**. És important que treballeu les fases de **preproducció**, **producció** i **postproducció**. Abans d'agafar la càmera, caldrà que us documenteu, empatitzeu amb els públics, definiu bé la pregunta de partida, plantegeu una escaleta, redacteu un guió, i prepareu el rodatge, entre d'altres. Després de gravar, haureu de triar les millors preses, fer el muntatge, incloure efectes... El resultat el compartireu per a fomentar l'aprenentatge entre iguals. Aquesta guia amb **10 passos clau** i diverses llistes de control perquè no oblideu cap detall, us serà d'ajuda en aquest viatge que ara comenceu. Alguna pregunta?

Vídeo **Com fem una píndola de saber?**

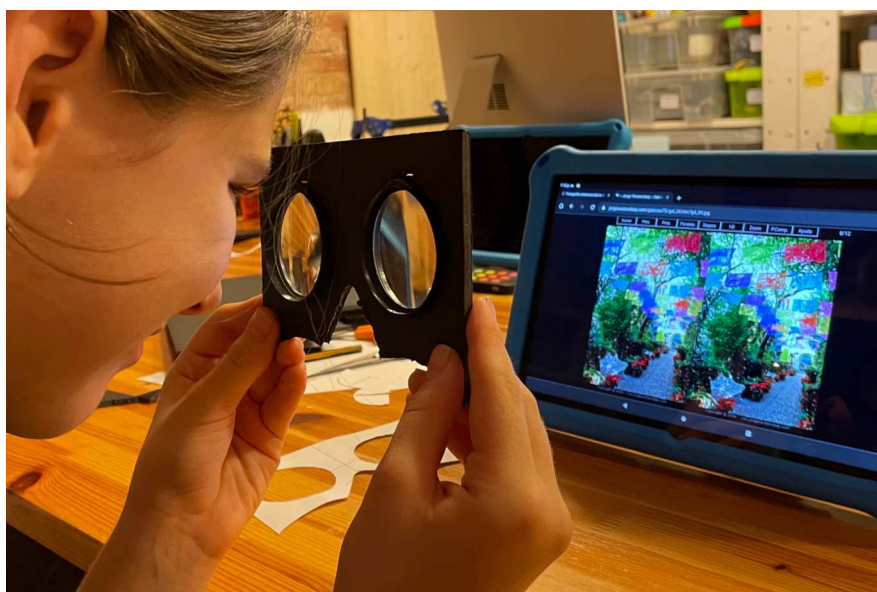
Vídeo **Les fases de la producció audiovisual**

Preproducció

Pas 1. INVESTIGUEU

El primer pas que cal que feu és **investigar, empatitzar amb l'entorn, fer-vos bones preguntes i definir un bon repte.**

Pel que fa a la forma, i amb l'ajuda dels vostres mestres i del professorat, investigareu què són els gèneres i els formats i quins ingredients té un vídeo. Pel que fa als continguts que apareixeran a la vostra peça haureu d'explorar com fer bones preguntes, practicar la creativitat a partir d'activitats per tenir idees originals i construir els guions de la vostra peça. Finalment, amb tot això al cap, estructurareu la preproducció.

Cedida per la Mandarina de Newton

PENSAMENT DE DISSENY

La inspiració i la creativitat afloren treballant. A més, és bo afavorir-les amb activitats que ajudin a transitar des del full en blanc a l'obra acabada de forma gradual. Aquí és on el pensament de disseny, pel seu encaix creatiu i col·lectiu, té un paper rellevant. Les fases del pensament de disseny són: **empatitza, defineix, idea**, prototipa i testa. Les tres primeres fases d'aquesta metodologia coincideixen amb la preproducció. Farem servir activitats proposades per aquesta metodologia per a **analitzar el context (empatitzar), investigar, definir el repte o pregunta, idear i preparar l'escaleta i el guió.**

Activitat pas 1. (Re)Evolucioneu les Preguntes

Vídeo **Ingredients per a fer un vídeo**

1. (RE)EVOLUCIONEU LES PREGUNTES

Un vídeo de sabers curriculars comença amb una bona pregunta. Comenceu escrivint individualment una o més preguntes en diversos pòstits. Compartiu les preguntes amb el grup i escolliu les tres que més us agradin. Evolucioneu aquestes preguntes fins que siguin obertes i productives. Finalment, d'aquestes evolucions escolliu la pregunta que serà la llavor del vídeo.

Preguntes

Evolucions

La pregunta escollida

	SÍ	NO
<div style="display: flex; align-items: center;"> La pregunta escollida està vinculada a un saber o matèria curricular que hàgiu treballat o estigieu treballant en aquest curs? </div>	☐	☐
És una pregunta oberta i que permet una resposta elaborada?	☐	☐
Teniu fonts d'informació variades i fiables al vostre abast que us ajudin a respondre-la?	☐	☐

Pas 2. IDEEU

COM ES CONSTRUEIX UN VÍDEO?

Realitzar un vídeo recorda a cuinar un plat. Partim d'uns ingredients que hem d'elaborar i combinar per presentar un resultat final únic i harmònic. Al **vídeo curricular** que fareu dins del marc del projecte **FOCUS** no poden faltar les **estratègies narratives** (una història) i les **estratègies didàctiques** (procediments per fer comprensible allò que expliqueu). Per explicar una història que inclogui continguts curriculars transmesos de forma entenedora, compteu amb moltes eines i recursos.

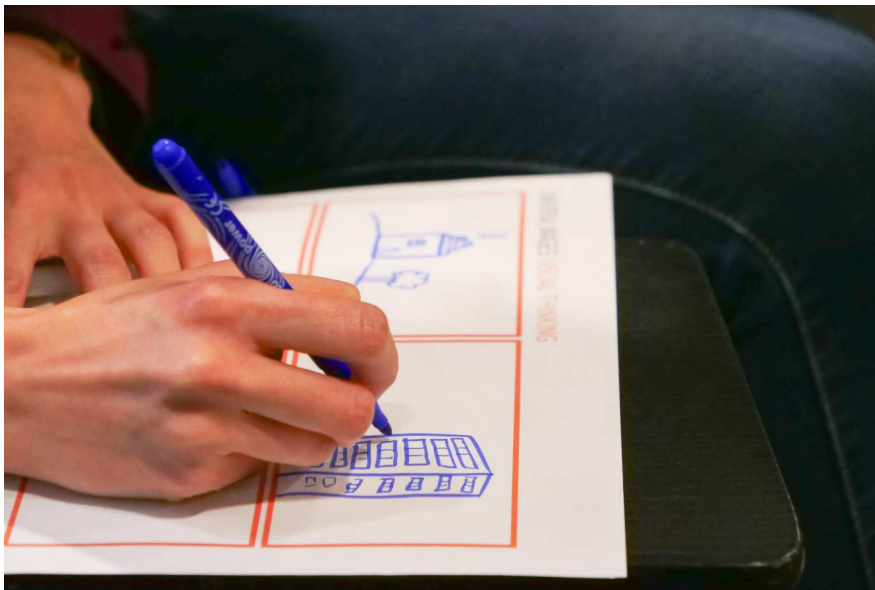
■ Cedida per la Mandarina de Newton

QUÈ EXPLICAREM I COM HO EXPLICAREM

Les estratègies narratives i didàctiques són la resposta a les preguntes: Què explicarem? Com ho farem? Per exemple, si volem respondre a la pregunta *Com és que no ens podem apropar massa a les vies del tren?*, amb un vídeo curricular, podem demanar a una presentadora que agafi un tren i ens ho expliqui *in situ*. Aquesta serà la nostra **història** i respon a la pregunta **què** explicarem. La resposta a la pregunta del vídeo la trobem amb l'explicació de l'efecte Venturi. Aquest el visualitzem amb un **experiment** a prop del tren. Aquesta és l'**estratègia didàctica** i respon al **com**. La presentadora i l'experiment *in situ*... són els **ingredients**, les eines i recursos. D'aquests en trobem pròpiament audiovisuals com ara la presentadora; només visuals com els experiments o també n'hi ha de només sonors com la música d'acompanyament o el so ambient.

Pas 2. IDEEU

Un audiovisual és una història amb **un principi, un desenvolupament i un final**. En aquest viatge heu de respondre la pregunta que us heu plantejat. Per fer-ho de forma atractiva cercareu estratègies narratives com ara connectar el coneixement amb la realitat (el viatge en tren), fent servir excuses argumentals, objectes, emocions... I perquè l'aprenentatge proposat sigui efectiu utilitzareu estratègies didàctiques com metàfores, comparacions o grafismes. Aquestes estratègies narratives i didàctiques les acabareu barrejant perquè, en realitat, fons i forma són inseparables. Una metàfora és una òptima estratègia didàctica que narrativament és molt potent.

Cedida per la Mandarina de Newton

FEU QUE EL VOSTRE VÍDEO SIGUI ÚNIC: EL DISPOSITIU NARRATIU

El dispositiu narratiu és aquella combinació d'estratègies i ingredients que fa que el vostre audiovisual sigui únic. Si voleu que els vostres audiovisuals de sabers curriculars provoquin un coneixement perdurable, caldrà que busqueu estratègies o dispositius narratius **perquè el públic els recordi**. Treballareu el fons i la forma conjuntament perquè el contingut arribi de la millor manera possible i respongui la pregunta plantejada.

La primera estratègia narrativa de l'audiovisual és **aprofitar el potencial de la imatge**.

Activitat pas 2. Ideació: Dispositiu i *storyline*.

2. IDEACIÓ. DISPOSITIU I STORYLINE

11

És el moment d'idear el vídeo, de fer que sigui únic pensant una bona combinació d'ingredients i estratègies. Caldrà que sigui com una història que connecta amb la realitat per arribar al vostre públic i que tingui estratègies perquè el saber curricular s'entengui de forma ben clara.

QUÈ? (El vostre contingut: escriviu aquí la pregunta que voleu contestar)

A QUI? (Qui és el nostre públic? A qui li expliquem?)	PER QUÈ? (Per què fem aquest vídeo? Quins objectius tenim?)

IDEES NARRATIVES: excuses argumentals, emocions, objectes, connexions amb la realitat...

IDEES DIDÀCTIQUES: exemples, metàfores, pensament visual...

COM farem que la història enganxi el públic?

COM farem que el saber s'entengui?

STORYLINE Resumiu el vídeo en una sola frase. Imagineu que aquesta frase és la que surt en un diari o a les xarxes socials perquè el públic s'interessi pel vídeo.

	SÍ	NO
 Teniu clar per qui i per què fem el vídeo?	☐	☐
Heu pensat com fareu el vídeo perquè sigui prou ric i variat amb elements narratius (una història) i d'altres que ens ajudin a entendre el saber (exemples, comparacions, grafismes...)?	☐	☐
Si llegíssiu l'storyline que heu escrit al diari o a les xarxes, mirariu el vostre vídeo? Crida prou l'atenció?	☐	☐

Pas 3. ORDENEU DE PRINCIPI A FI

Cal que poseu en ordre les idees, structureu el vídeo de principi a fi. Per fer-ho, utilitzareu l'escaleta. L'**escaleta** és com l'índex d'un llibre, és la **llista d'escenes** que us condueixen des del "hi havia una vegada" (plantejament) fins al final del relat (desenllaç), passant per tots els entrebancs (nus) si és una pel·lícula, o per totes les explicacions, demostracions, exemples, metàfores... si feu un vídeo de sabers. L'escaleta és un bon pas previ abans de l'escriptura final del guió perquè us ajudarà a passar d'una unitat més petita i poc concreta com és la idea, a la concreció molt més llarga i definitiva del guió.

Escaleta

Hi havia una vegada...

UNA IMATGE VAL MÉS QUE MIL PARAULES	LECTURA LLIBRE VS PEL·LÍCULA
-------------------------------------	------------------------------

Aleshores...

EL CÀNON DE BELLESA	VÍDEO: BEAUTY PRESSURE DOVE
CÀNON CONSTRUÏT + EVOL. HISTÒRICA	IMATGES REPRESENTACIÓ BELLESA HISTÒRIA
ES POT MEDIR LA BELLESA?	NAUTILUS, MODELS ANATÒMICS, MIRALLS...
LA IMATGE PERSONAL	VÍDEO: DOVE EVOLUTION
MANIPULACIÓ DE LA IMATGE	RETALL I FRASE CINDY CRAWFORD

Finalment...

LES IMATGES DELS MITJANS, SÓN REALS?	PREGUNTA FINAL
--------------------------------------	----------------

Universitat de Catalunya Departament d'Educació
FOCUS Píndoles de sabers
kineina

Activitat pas 3. Escaleta

Vídeo Fotograma, pla i seqüència

3. ESCALETA

Ja heu imaginat la història, tant en l'àmbit narratiu, com de continguts. Cal que poseu aquestes idees en ordre. Per fer-ho, utilitzareu l'escaleta. Estructureu les idees que heu tingut com si fos un conte. Per fer-ho podeu seguir la pauta de pensar en tres parts: Hi havia una vegada... Aleshores... Finalment...

Hi havia una vegada...

Aleshores...

Finalment...

Activitats preproducció

	SÍ	NO
Mirant com ha quedat l'escaleta, el vídeo s'entén de principi a fi?	☐	☐
Falta alguna escena?	☐	☐
S'allarga molt?	☐	☐

Pas 4. DETALLEU

Per tal de poder tenir-ho tot a punt el dia de la gravació, és important que detal·leu tot el que passarà i s'enregistrarà al vostre vídeo. Per dur a terme aquest pas, utilitzareu una eina molt útil, **el guió**. Ara bé, veureu que hi ha més d'un tipus de guió. És possible gravar un vídeo havent escrit o dibuixat només un determinat tipus de guió, però sovint és recomanable que dediqueu un temps a fer les diverses versions que existeixen perquè els diferents enfocaments que us proposen us ajudaran a pensar millor el que voleu crear i així arribareu a un nivell de detall major.

■ Kineina audiovisuals. Preparant el guió de 'Cel taronja, núvol blau', peça de videodansa produïda per la Mandarin de Newton amb la participació de les ballarines del col·lectiu Big Bouncers.

DIFERENTS TIPUS DE GUIÓ

Existeixen diferents tipus de guió. El guió literari, el guió tècnic i el guió il·lustrat o *storyboard*. El guió literari és **l'escrit detallat on es concreten les accions i els diàlegs**, és a dir **el que es veurà i el que s'escoltarà**. El guió tècnic és l'evolució del guió literari amb algunes indicacions tècniques, com ara els tipus de pla o si hi haurà rètols o música. El guió il·lustrat és la representació mitjançant vinyetes il·lustrades de la història.

Si esteu treballant en un reportatge que conté entrevistes, fareu un guió obert on concretareu les preguntes i fareu una previsió de les imatges que podrien acompanyar la paraula. Us ajudarà treballar en dues columnes.

Activitat pas 4.

4a. Guió il·lustrat (primària)

4b. Guió literari (secundària)

Com més detalleu el guió, més fàcil serà la fase de gravació. A cada espai, heu de fer el dibuix de què es veurà en aquella imatge o pla (al requadre superior) i escriure l'àudio que es vincula a aquesta imatge i altres detalls que us semblin rellevants, com pot ser els tipus de pla (al requadre inferior).

	<p>Títol pregunta</p>	
<p>Caràtula d'entrada</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	<p>Crèdits</p>	
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Caràtula de sortida</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Necessiteu més espai? Descarregueu la plantilla **Storyboard**

	SÍ	NO
Heu detallat tots els plans que hi haurà al vostre vídeo?	☐	☐
Els plans són variats i hi ha plans generals, primers plans i plans de detall?	☐	☐

Feu un guió literari on apareguin tots els monòlegs o diàlegs (so) que hauran d'interpretar les persones que apareguin davant la càmera. Afegiu detalls de com és l'acció (imatge), com si fos un text preparat per a fer teatre. Després podeu afegir al costat detalls de com ho gravareu.

Imatge	So	Temps

Necessiteu més espai? Descarregueu la plantilla **Guió**

	SÍ	NO
 Les accions que expliqueu són prou detallades?	☐	☐
Els diàlegs són realistes i naturals?	☐	☐

Pas 5. PRODUÏU

Un cop tingueu el guió, ha arribat el moment de fer **la producció**, és a dir, **cercar tots els recursos per a preparar el rodatge**. Agafeu un subratllador i marqueu tot allò que necessitareu. Abans de decidir quin dia gravareu, cal saber quines persones han d'estar presents al rodatge i convidar-les; en quins espais gravareu, si seran paisatges naturals o decorats que calgui produir; quin vestuari i *attrezzo* necessitareu; quines músiques fareu servir o si cal buscar imatges d'arxiu.

Per organitzar aquesta informació, feu servir la plantilla de Pla de producció.

PER IMPROVISAR CAL PLANIFICAR

Molt probablement les tasques de fer guions i preparar el pla de producció us poden semblar una mica tedioses. És la por al full en blanc i les presses per agafar la càmera. No us preocupeu. Ara, si penseu que sou millors improvisant que planificant, desenganyeu-vos. Per poder improvisar bé, cal saber-ne molt i haver-ho planificat abans. Si no sabeu què voleu dir, un cop tingueu la càmera davant us agafarà el riure. Si durant la gravació penseu que seria bo comptar amb un objecte que no teniu, haureu de posposar el rodatge. Sense planificació, el temps de realització s'incrementa molt i el resultat és poc satisfactori.

Activitat pas 5. Pla de producció

5. PLA DE PRODUCCIÓ

Ha arribat el moment que comenceu a organitzar què caldrà preparar i fer, abans i durant la gravació. Abans de res, subratlleu al guió tot allò que podreu necessitar. Després ompliu aquesta plantilla detallant els diferents apartats que la componen i repartiu qui s'encarrega d'aconseguir cada cosa.

Personatges (actrius i actors)

	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐

Espais, paisatges, decorats

	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐
	☐

Vestuari i atrezzo (objectes, accessoris, maquillatge, perruqueria, efectes...)

	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐

Música, efectes de so, imatges o vídeos d'arxiu, grafismes...

	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐
	☐		☐

	SÍ	NO
Heu repartit les tasques entre tot el grup perquè no falti res?	☐	☐
Esteu segurs i segures que heu marcat tot el que fa falta?	☐	☐
Hi ha molts elements externs (música, efectes, vídeos d'arxiu) que haureu de demanar?	☐	☐

Llista de control

DE LA IDEA AL GUIÓ

- Hem pensat en qui serà el nostre públic i quin/s sabers pot necessitar dels que volem compartir.

- Hem fet una pregunta productiva.

- Hem fet servir estratègies o trucs perquè el que volem explicar s'entengui clarament (exemples, comparacions, metàfores, esquemes...)

- Hem connectat amb la realitat el saber què volem explicar.

- Hem pensat en quelcom innovador a l'hora de començar el vídeo (excusa argumental) o d'explicar el contingut.

- Hem organitzat el vídeo de principi a final seguint l'estructura de plantejament, nus i desenllaç (no hi falten: una excusa per presentar el contingut, el desenvolupament de l'explicació, la definició i una cloenda...)

- Hem detallat exactament totes les accions, monòlegs i diàlegs al guió.

- Hem comprovat que el llenguatge emprat és adient al nostre públic.

- Hem comprovat que el guió final respon a la pregunta plantejada a l'inici.

Llista de control

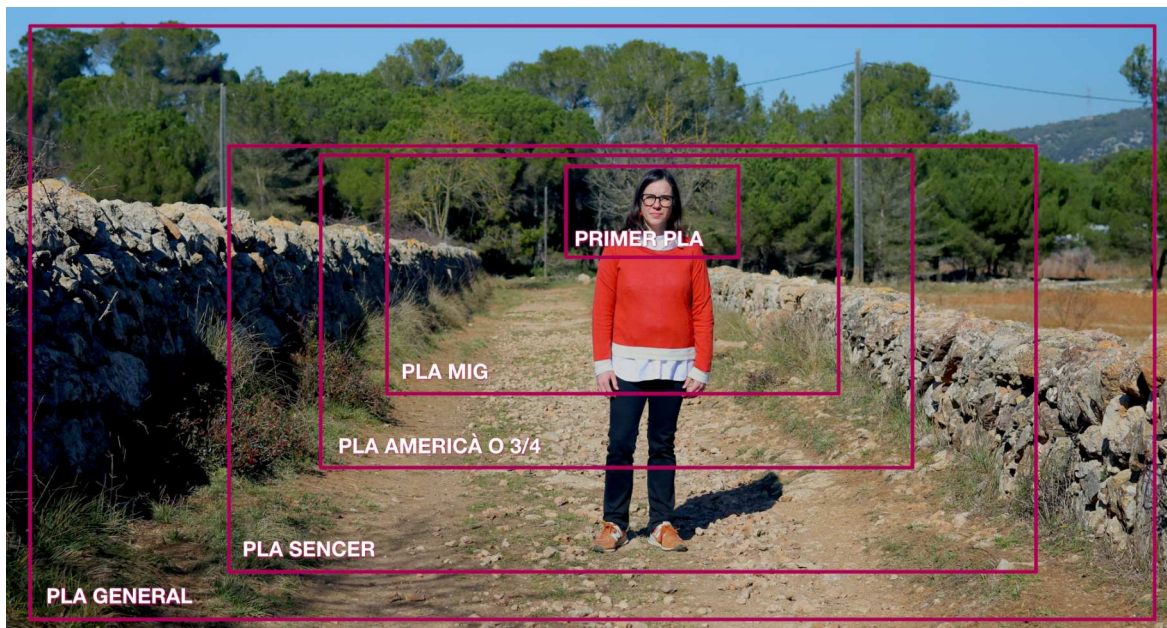
TASQUES DE PRODUCCIÓ

- Hem subratllat al guió tot allò que necessitem per al rodatge (actors i actrius, espais, attrezzo...) i hem fet el pla de producció.
- Hem repartit el pla de producció amb el grup i tenim clar qui aconsegueix cada cosa.
- Hem preparat l'equipament tècnic (càmera, micròfon, trípode o estabilitzador, llums...).
- Hem repartit equitativament les tasques del rodatge amb l'equip.

Rodatge

Pas 6. ENRIQUIU

Enriquir el guió amb el llenguatge audiovisual, implica tenir en compte els **tipus de pla**, l'**enquadrament**, l'**angulació**, la **distància focal**, els **moviments de càmera**, la **il·luminació** i el **so**. Els audiovisuals estan fets de molts plans, de la mateixa manera que els discursos de moltes paraules. Cada vegada que veieu un tall, esteu canviant de pla. **Un pla correspon a una idea**. L'**enquadrament** és la selecció del món que feu amb la càmera. Aquesta decisió és un acte comunicatiu -esteu mostrant uns aspectes i deixant fora uns altres-, alhora que estètic. L'**angulació** depèn de l'angle amb el qual apunteu la càmera i de moviments de càmera en podeu fer de molt diversos.

Kineina audiovisuals

L'Storyboard o el guió de càmera

Les escenes o seqüències són un conjunt de plans que parlen d'un mateix tema. Les escenes són una unitat d'espai. Aquest concepte ve del teatre. Són aquells plans que passen en un mateix escenari. Les seqüències són unitats de sentit. Les escenes i seqüències estan fetes de plans, que al seu torn, estan fets de moltes fotografies o fotogrames, que veiem de forma contínua. Vosaltres sou els responsables de fer les 25 fotografies per segon (fps) que fa servir el vídeo (en el sistema europeu), per tant, haureu de decidir **què i com** mostreu cada vegada. Feu l'*storyboard* o el guió de càmera, us servirà per tenir clar en cada moment què i com gravar.

Activitat pas 6. Pensament visual: guió il·lustrat (secundària)

6. PENSAMENT VISUAL: GUIÓ IL·LUSTRAT

Com més detalleu el guió, més fàcil serà la fase de gravació. A cada espai, heu de fer el dibuix de què es veurà en aquella imatge o pla (al requadre superior) i escriure l'àudio que es vincula a aquesta imatge i altres detalls que us semblin rellevants, com pot ser els tipus de pla (al requadre inferior).

Activitats rodatge

	<p>Títol pregunta</p>	
<p>Caràtula d'entrada</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>
	<p>Crèdits</p>	
<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>	<p>Caràtula de sortida</p> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

Necessiteu més espai? Descarregueu la plantilla **Storyboard**

	SÍ	NO
Heu detallat tots els plans que hi haurà al vostre vídeo?	☐	☐
Els plans són variats i hi ha plans generals, primers plans i plans de detall?	☐	☐

Pas 7. ASSAGEU

Ha arribat el moment de distribuir-vos les diferents feines que cal fer per produir un audiovisual: direcció, presentació, càmera, producció, il·luminació, so... Tingueu clara la vostra feina. Feu algunes proves prèvies tant de càmera, com de veu i microfonia, de llum o de moviments de càmera: és imprescindible. És un moment perquè les persones que parlin **davant la càmera** agafin seguretat i trobin el to a la seva actuació. També és l'hora de veure si, **darrere la càmera**, tot allò que hem previst funciona audiovisualment i, a més, encara hi podem **afegir una capa més**. Hi ha molts directors i directores que no acaben de decidir exactament com mouran la càmera i altres detalls fins que no són al lloc del rodatge i "viuen" l'escena.

Kineina audiovisuals

PARLAR DAVANT DE CàMERA

Us proposem alguns exercicis i rutines per ajudar-vos a parlar bé davant de càmera:

- Conegueu bé el text.
- Prepareu mentalment punts de suport per al discurs.
- Busqueu un moment per a respirar, connectar amb un mateix i estar tranquils.
- Només tingueu al cap els continguts de la presentació
- Tingueu una posició còmoda mirant a càmera o a l'entrevistador/a
- Vocalitzeu, parleu sense presses i sense pauses incòmodes.

Activitat pas 7. Llista de plans

Vídeo La capacitat narrativa de llum, color i so

Vídeo La il·luminació

Pas 8. GRAVEU

UNA FEINA D'EQUIP

Els audiovisuals són una feina d'equip. **Davant la càmera** hi trobem les cares visibles. Poden ser actors o actrius en el cas de ficcions o dramatitzacions, o presentadores i entrevistadores si treballem en no-ficció. **Darrere la càmera** distingirem 5 rols molt destacats: director/a, càmera, sonidista, claqueta/script i ajudant de producció. El director o directora és la persona que dona les indicacions a les persones que hi ha davant la càmera i alhora demana a la persona que opera la càmera, quin pla vol. La càmera s'ocupa de captar la imatge amb les millors condicions. La sonidista fa el mateix amb el so. D'altra banda, la claqueta/script és la persona que controla quines preses s'han fet i quines no i va apuntant quines són les bones. I després tenim els ajudants de producció que s'ocupen de tota la resta de detalls: poden ser les persones que preparen el decorat, que aturen el trànsit de persones perquè no interrompin una presa... Ara bé, segons la mida del grup, podeu tenir rols polivalents. De fet, cal que aneu provant diferents tasques durant el rodatge per poder aprendre a fer qualsevol funció dins el rodatge.

Kineina audiovisuals. Rodatges de curtmetratges per a la Mostra de Cinema i Convivència de Sant Boi de Llobregat

Tingueu clara la vostra tasca al rodatge. Descarregueu les fitxes dels **Rols de rodatge**

Pas 8. GRAVEU

Els audiovisuals estan fets de molts plans que es graven un per un el dia del rodatge. Per això, quan graveu un pla, cal que tingueu en compte que anirà dins un conjunt. Tot el vídeo ha de ser harmònic. Ha de tenir cert **ritme**. Els plans han de guardar concordança els uns amb els altres, almenys dins una mateixa escena. Si feu servir imatges d'arxiu o de llibreries, és important que us fixeu en la **coherència** de la peça.

A GRAVAR. RECORDEU ALGUNS CONSELLS

- Una imatge, una idea.
- Les imatges ben composades ens produeixen plaer: eviteu elements indesitjables, equilibreu la imatge: no talleu caps, ni deixeu massa aire, feu servir la graella de la càmera per aplicar la regla dels terços, cerqueu la geometria...
- Els diferents tipus de pla mostren més o menys espai, generant una o altra emoció. La càmera ha d'estar a la distància justa perquè el públic capti la idea que volem mostrar.
- No és el mateix posar la càmera a l'altura dels ulls que gravar des de baix o des de dalt. L'elecció d'aquest paràmetre pot afectar la percepció del públic.
- La llum i el color aporten un significat addicional a l'audiovisual.

Kineina audiovisuals

EL SO ÉS LA MEITAT DEL MISSATGE

És important que el so que enregistreu sigui nítid i clar. Haureu de fer una pausa i escoltar amb atenció l'espai on heu triat gravar. Si té les condicions adequades, penseu a enregistrar uns minuts de **so ambient**, us pot ser d'utilitat durant el muntatge. Cada espai té els seus propis sons i, si després necessiteu generar un silenci, no us servirà la simple manca d'àudio. És crític tenir present que **els micròfons no tenen zoom**. Per tant, si voleu que el so quedi ben enregistrat, haureu d'apropar la càmera o fer servir micròfons externs. Intenteu dissimular micròfons i cablejat i fer que les perxes estiguin fora de l'enquadrament.

Activitat pas 8. Llestos per gravar: Acció!

Vídeo **Continuïtat i ritme**

8. LLESTOS PER GRAVAR: ACCIÓ!

Heu treballat la preproducció intensament, ha arribat el moment d'iniciar l'acció. Abans de gravar cada pla, tingueu en compte seguir els passos següents.

1. Decidiu el pla
2. Escolliu l'espai de gravació
3. Penseu si moureu o no la càmera i com l'estabilitzareu en cas que la mogueu
4. Enquadreu
5. Ajusteu la il·luminació i el color
6. Comproveu el so
7. Enfoqueu
8. Premeu REC
9. STOP
10. Penseu en el següent pla

Feu servir la següent llista per anar apuntant quines són les preses bones. A vegades les preses són bones, però no perfectes: feu servir les observacions per indicar-ho. Per exemple: 'Molt bona, però al final l'actriu s'equivoca en una paraula', 'hi ha un moment que se sent el so d'un cotxe que passa'...

Núm.	És bona?	Observacions	Núm.	És bona?	Observacions
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	
	☒ ☐ ☐			☒ ☐ ☐	

Com ha anat el rodatge? 😡 😞 😐 😊 😄

Amb quines dificultats us heu trobat?

Llista de control

IMAGINANT ELS PLANS ABANS DE GRAVAR

- Hem pensat cadascun dels plans que necessita el guió: hem fet una llista de plans o una plantilla de càmeres o un *storyboard*.
- Hem decidit els tipus de pla.
- Hem decidit si la càmera es mourà o no.
- Hem decidit si gravarem a l'altura dels ulls o farem servir un altre angle.
- Hem assajat amb els actors i actrius.
- Hem revisat que tenim varietat en els tipus de pla. Per exemple, després d'un pla general en ve un de més curt.

Llista de control

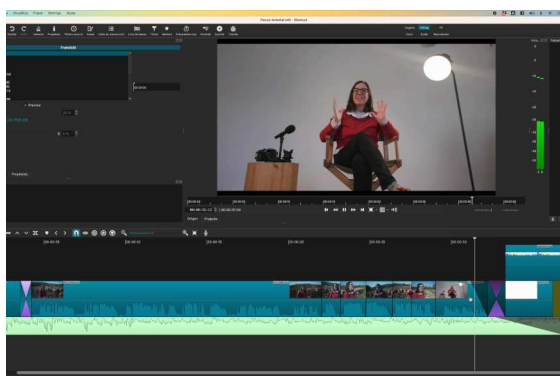
EL DIA DEL RODATGE

- Tenim clara la llista de plans que hem de gravar. _____
- Hem decidit l'espai exacte on gravarem el pla. _____
- Hem decidit el centre d'interès de la presa, és a dir, l'enquadrament. _____
- Hem comprovat la il·luminació i hem valorat si calia moure el pla perquè hi hagués millor llum o si calia ajudar-nos d'algun focus. _____
- Hem comprovat el so: el micròfon era a prop de la persona que parlava i hem revisat que no hi hagués soroll de fons. _____
- Hem comprovat que la imatge fos ben nítida, és a dir que estigués ben enfocada, especialment en el centre d'interès. _____
- Hem gravat la presa. _____
- Hem aturat la gravació. _____
- Hem revisat l'actuació de les persones: hem analitzat si era correcta, si sobreactuaven, si vocalitzaven bé, i si miraven a càmera quan no tocava. _____
- Hem apuntat les preses bones. _____
- Hem pensat en el següent pla tenint en compte la continuïtat. _____

Postproducció

L'**edició** és l'art i ofici d'escollir les millors preses del rodatge per ordenar-les i interconnectar-les aconseguint un film coherent. És fer que el vídeo tingui sentit. L'editor/a talla, empalma i reordena el material original o bruts de càmera. També decideix qüestions que afecten el ritme, l'atmosfera, la narrativa, la música...

El **muntatge** és la característica que fa únic el cinema. És construir un significat emocional a partir de la juxtaposició de dos plans. La suma del pla A i el pla B, dona la història C.

Kineina audiovisuals

MENYS ÉS MÉS

Al món audiovisual es diu que si el material és bo, no et tallis, munta per tall. Que si fa pena, encadena. I si el material és dolent amb devoció, postproducció. És una broma que senzillament vol dir que com més simple és el procés, fins i tot més invisible, més efectiu esdevé.

Les píndoles **han de ser originals i de producció pròpia**. Així i tot, en alguns moments potser us cal emprar imatges o sons d'altres. Els afegireu en el procés d'edició, però haureu de tenir en compte diverses consideracions.

DRET DE CITA AMB FINALITATS EDUCATIVES

Podeu fer servir sense autorització fragments d'obres alienes (escrites, sonores o audiovisuals), així com obres aïllades de caràcter plàstic o fotogràfic amb finalitats educatives i de recerca, no comercials.

Condicions: cal que citeu la font i l'autoria, l'obra original no pot ser alterada i la seva inclusió no pot explicar-se per la seva mera reproducció sinó que ha d'estar justificada en el context de la vostra obra. És a dir, només podeu incorporar-la si l'analitzeu, la comenteu o feu un judici crític sobre ella. Quan feu servir música per acompanyar unes imatges, no podeu considerar que l'esteu citant, per això és important cercar-la a portals que ofereixen música *creative commons*, o lliure de drets mitjançant subscripció. El mateix succeeix amb les imatges, si no feu cap explicació d'elles, sinó que les feu servir per teixir la narrativa.

Activitat pas 9. Editeu el material que heu gravat

9. EDITEU EL MATERIAL QUE HEU GRAVAT

Després d'un intens rodatge, ja teniu tot el material que s'acabarà convertint en el vídeo final. Només falta fer el muntatge. Us animem a construir un significat emocional a partir de la juxtaposició de diferents plans: això és el muntatge!

Consulteu els tutorials del programari d'edició Shotcut si teniu dubtes de com funciona.

Vídeo Tutorial d'edició de vídeo amb Shotcut (I)

Vídeo Tutorial d'edició de vídeo amb Shotcut (II)

Els títols de crèdit poden ser senzills o espectaculars. Dibuixeu aquí un esquema de com us agradaria que fossin. Després els podreu realitzar amb el mateix programari Shotcut, però també els podeu fer a partir de dibuixos o, fins i tot, en *stop-motion*.

Activitats postproducció

Com ha anat el muntatge?

Amb quines dificultats us heu trobat?

Digueu almenys un aprenentatge d'aquesta activitat.

Llista de control

EDICIÓ: EL PRIMER MUNTATGE

- Hem bolcat el material a l'ordinador o a l'aparell que fem servir per editar.
- Hem ordenat el material en carpetes per no perdre res.
- Hem visionat el material per tenir clar quines són les preses bones.
- Hem fet el primer muntatge al programari d'edició: hem afegit les preses de forma ordenada i tenim un primer esborrany de vídeo que s'entén de principi a fi.
- Hem ajustat i polit les preses: hem retallat els inicis i finals de presa per evitar els moments on actors i actrius encara no han començat a parlar, hem ajustat els temps de les imatges, hem tret sons innecessaris...
- Hem afegit una veu en off (opcional).
- Hem afegit esquemes, grafismes o altres imatges.
- Hem citat les fonts i l'autoria quan hem fet servir materials aliens.
- Hem revisat que el vídeo tingués sentit de principi a fi.

Llista de control

POSTPRODUCCIÓ: AFINANT I FENT ELS ACABATS

- Hem afegit música i efectes.
- Hem revisat els volums de l'àudio.
- Hem revisat llum i color.
- Hem afegit el títol del vídeo.
- Hem afegit els crèdits finals.
- Hem revisat l'ortografia de grafismes, títols i crèdits.
- Hem subtitulat el vídeo.
- Hem fet una revisió final del vídeo: el ritme i la durada són adients, no hi ha cap imatge que salta ni se'ns ha colat cap element indesitjat.
- Hem exportat el vídeo amb el format adient.
- Hem fet una còpia de seguretat dels materials.
- Ens hem autoavaluat amb la rúbrica.

Pas 10. AVALUEU-VOS

Un cop heu produït les vostres píndoles de sabers, és interessant revisar-les, millorar-les i finalment **avaluar-les de forma conjunta**.

LA RÚBRICA

Per tal de fer aquesta avaluació, haureu d'analitzar set aspectes:

- Explicació dels continguts del vídeo
- Organització, claredat i sentit lògic del vídeo
- Elements tècnics i llenguatge audiovisual
- Ritme
- Originalitat
- Actuació dels protagonistes del vídeo
- Valors

 Kineina audiovisuals

GRÀCIES PER COMPARTIR

Els vídeos resultants dins del marc projecte **FOCUS Píndoles de Sabers**, impulsat pel Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya, es publicaran en una plataforma de sabers compartits perquè tot l'alumnat de Catalunya hi tingui accés. D'aquesta manera, entre tots esteu fomentant l'aprenentatge entre parells.

Gràcies per compartir!

Activitat pas 10. Avalueu-vos: la Rúbrica

Heu arribat al final del camí. És hora de valorar la feina feta. Visioneu els diferents vídeos i feu servir aquesta rúbrica per autoavaluar-vos.

	4 EXCEL·LENT	3 SATISFACTORI	2 MILLORABLE	1 INSUFICIENT
Explicació dels continguts del vídeo	Està connectat amb la vida real i utilitza exemples, comparacions divertides o dibuixos per explicar les coses de manera clara. Les explicacions són fàcils de comprendre i utilitza paraules entenedores, podria ser utilitzat per altres escoles que vulguin aprendre sobre el mateix tema.	Els temes es presenten de manera clara i fàcil de comprendre. Tot i això, potser podria ser més interessant si utilitzés diferents maneres o exemples per explicar les coses.	No hi ha gaires connexions amb la vida real i la manera com ensenya no és gaire emocionant ni motivadora, no és atractiu.	Aquest vídeo no està fet de manera que ens ajudi a aprendre. No explica les coses de manera interessant. Els temes que tracta i el vocabulari que fa servir no són massa propers a nosaltres i això fa que costi entendre allò que vol dir.
Organització, claredat i sentit lògic del vídeo	S'entén perfectament el missatge i el vídeo està ben estructurat, s'identifica clarament la introducció, el nus i el desenllaç.	S'expliquen bé els continguts, però l'estructura (introducció, el nus i el desenllaç) del vídeo és millorable.	S'entenen alguns continguts, però no està ben ordenat, hi ha escenes on l'ordre dels plans no tenen sentit.	No queda clar què es vol explicar, les escenes i la història no tenen cap ordre ni sentit.
Elements tècnics i llenguatge audiovisual	La imatge es veu bé i és clara, la il·luminació és bona, el so se sent perfectament i els gràfics es veuen bé i ajuden a entendre el vídeo. Els efectes s'han triat bé i s'han seleccionat amb criteri.	A grans trets el vídeo està ben realitzat però l'excés o la manca d'efectes sonors i visuals no el fan prou atractiu o dinàmic.	En general el vídeo està bé, però hi ha algun error en el so, la il·luminació, les imatges, etc.	En aquest vídeo no es veuen la imatge o els gràfics correctament; el so és molt millorable i no s'entén.
Ritme	El contingut del vídeo s'explica de forma atractiva i amb una durada òptima.	El vídeo és atractiu, però la seva durada és una mica llarga.	El contingut del vídeo s'explica de forma poc atractiva, però la durada és correcta.	La presentació dels continguts no és prou dinàmica i fa que el vídeo es faci llarg.
Originalitat	És un vídeo que s'ha creat amb tècniques i idees molt originals i el resultat és molt bo.	El vídeo és correcte perquè s'ha intentat fer alguna cosa nova, però el resultat és millorable.	El vídeo està ben fet, però els elements són d'altres vídeos ja creats.	Existeixen molts vídeos iguals o que s'assemblen molt a aquest vídeo. No s'ha fet res nou o creatiu.
Actuació dels protagonistes del vídeo	Les persones del vídeo parlen amb naturalitat, no s'entrebiquen i s'entén molt bé el missatge.	El resultat és bo, hi ha vocalització i l'actuació és correcta, però es veu poc natural.	Les persones que apareixen en el vídeo s'entrebiquen una mica i sobreactuen, malgrat tot, el missatge s'entén.	Les persones del vídeo no vocalitzen, no s'entén el missatge i es nota que estan sobreactuant.
Valors	El vídeo mostra de forma clara que s'ha tingut en compte la diversitat, els col·lectius minoritaris i la perspectiva de gènere en la seva creació.	El vídeo té en compte la diversitat, els col·lectius minoritaris i la perspectiva de gènere.	El vídeo no té en compte la perspectiva de gènere, ni de col·lectius minoritaris.	El vídeo no ha tingut en compte la diversitat, els col·lectius minoritaris i la perspectiva de gènere en la seva creació.

